

Фізична сила – вагома складова обороноспроможності армії, але, без інтелектуальної складової, вона – ніщо. Майбутнє обороноспроможності армії за передовими наукоємними технологіями, а, тим часом, науці (гуманітарному блоку дисциплін) увага приділяється в останню чергу.

Здатність до того, щоб залишатись неушкодженим на полі залежить не лише від фізичної сили, але й від вміння нею скористатися – розсудливо, помірковано...

Схиливши важелі між фізичним і духовним розвитком майбутніх офіцерів у бік фізичної сили, ми одержимо спеціалістів, в яких, в кращому випадку, розум буде конфліктувати із кінцівками, а в гіршому – «людина розумна» перетвориться на безглузлого робота-вбивцю. Недарма індійська філософія каже, що: «У вас тим менше шансів перетворитися на терориста, чим більше мов ви опанували» (У. Чатерджи) [5].

Беручи до уваги, що досконалість не може знати меж, хочеться закликати усіх причетних до цієї справи більш розсудливо ставитись до паритетного вирішення питання пропорції між розумом та силою і надавати змогу майбутнім захисникам Вітчизни розвиватися всебічно і рівномірно, адже «вивчення мови, – за відомим висловом, – робить із людини людину стільки разів, скількома мовами вона володіє».

Список використаних джерел

1. Іванцова О. П., Інтенсифікація мовної підготовки. Тези доповідей XVI наук.-метод. конф. Проблеми та напрями вдосконалення підготовки військових фахівців з урахуванням досвіду антитерористичної операції у східних областях України / М-во оборони України. – Житомир : ЖВІ, 2017. – С.5-6.
2. Кобяков С. В., Стратегії розвитку розмовних навичок за стандартами НАТО в різнорівневій групі військовослужбовців. Тези доповідей XVI наук.-метод. конф. Проблеми та напрями вдосконалення підготовки військових фахівців з урахуванням досвіду антитерористичної операції у східних областях України / М-во оборони України. – Житомир : ЖВІ, 2017. – С. 9-10.
3. Наказ міністерства оборони України Про затвердження Інструкції про курси іноземних мов у Збройних Силах України від 15 червня 2017 р. за N 746/30614
4. Угода про стандартизацію STANAG 6001 рівні мовленнєвої компетенції 5-е видання 11 грудня 2014 NSO (об'єднаний)1530 (2014)NTG/6001 <http://nuou.org.ua/pro-universitytet/dokumenty/finish/9-osvitnia-diialnist/1653-uhoda-pro-standartyzatsiiu-stanag-6001-rivni-movlennievoi-kompetentsii/0.html>
5. Чатерджи С. К. Сокровенная мудрость Индии / Фонд духовной культуры мира. — М.: Сфера, 2001. — 222 с. — ISBN 5-93975-016-8.

Усик В.І., к.е.н., доцент,

ДВНЗ "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана"
(м. Київ, Україна)

ФІНАНСОВІ ПРАВИЛА УРЯДУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СФЕРИ ОСВІТИ

Аналіз національних стратегій та національних політик різних країн світу показав, що сфера освіти та інвестиції в людські ресурси є одним із пріоритетів розвитку. Національна конкурентоспроможність тісно пов'язана із ефективною системою освіти, зокрема – вищої освіти: успіх економічних та політичних реформ залежить від успішності освіти як однієї з головних сфер розбудови сучасного суспільства [1]. Людські ресурси та інтелектуальні активи позитивно впливають на національну конкурентоспроможність в ЄС [2]. Держава виходить з того, що освіта – це стратегічний ресурс соціально-економічного, культурного і духовного розвитку суспільства, поліпшення добробуту людей, забезпечення національних інтересів, зміцнення міжнародного авторитету й формування позитивного іміджу нашої держави, створення умов для самореалізації кожної особистості [3]. Не буде перебільшенням сказати, що розвиток освіти — це питання національної безпеки [4].

З одного боку, освіта – це сфера, призначенням якої виступає збереження і збагачення тих знань, якими володіє людство, духовний розвиток людини, культури, в цілому цивілізації. З іншого – ця сфера за умов ринкової економіки функціонує на економічних засадах, потребує всебічного врахування суспільних затрат та оцінки одержаних результатів

[5]. Порядок денний країн світу обов'язково включає питання фінансування вищої освіти. Особливо гостро проблема фінансування постає в період бюджетного дефіциту. Все частіше можна стати учасником жвавих дискусій стосовно ефективності фінансового механізму в сфері освіти. Розгляд даного питання повинен стосуватися визначення сильних і слабких сторін національних систем фінансування в різних країнах світу для імплементації кращих прикладів в Україні.

Принципи впровадження політики фінансування вищої освіти майже у всіх країнах світу формуються на основі впливу національних особливостей та міжнародних вимог. Серед них можна виділити політичний режим щодо сфери освіти, демографічні чинники, розвиток технологій, рівень економічного розвитку, роль освіти в конкретному суспільстві (її пріоритетність), глобалізація економіки та інші. Ця політика базується на обраній моделі щодо пропорційності розподілу державних та приватних коштів. Схема державного фінансування, яка використовується урядами країн повинна забезпечувати підвищення конкурентоспроможності закладів вищої освіти, які мають демонструвати результати у галузі освіти, досліджень, інтернаціоналізації та соціальної рівності, а також сприяти міжнародній конкуренції та конкурентоспроможності національних ЗВО на європейському ринку вища освіта [6].

В сучасній практиці макроекономічного аналізу можна знайти десяток прикладів ефективного вирішення національних проблем за рахунок пріоритетного фінансування освіти. Одним з таких яскравих прикладів є приклад Сінгапура, де ще у 1950-х рр. можна було спостерігати низький рівень освіти (доросле населення, як правило мало 2 роки закінченої освіти) та темпів економічного розвитку, а вже сьогодні це країна, яка демонструє високі показники в економічному зростанні, в тому числі завдяки високим освітнім показникам, про що свідчать найвищі місця у рейтингах за індексом людського капіталу [7].

Проблема створення фінансових правил в сфері освіти виникає в зв'язку з необхідністю створити доцільну і передбачувану згідно правил діяльність уряду у такій важливій сфері життя суспільства як освіта. Фундаментальна ідея правил фінансування освіти, як нам здається, пов'язана з відповіддю на питання: від чого залежать показники фінансування освіти та на що вони можуть впливати. В арсеналі сучасної макроекономіки достатнього інструментарію для аналізу макроекономічної політики з позицій правил. Вони(правила) ефективно використовуються в сучасній макроекономічній теорії саме як інструмент аналізу (Muscatelli, Trecroci, 2000; Rotemberg, Woodford, 1999; Nancy, Stokey, 2002; Mason, Jayadev, 2018) та «розширюють» горизонт планування державної політики і обмежують зростання державних витрат.

Фінансові правила привертають все більшу увагу науковців та вони прийняті в багатьох країнах стосовно, наприклад, бюджетів та боргу. Звичайно можна стверджувати, що правила не є ні необхідними, ні достатніми для досягнення фіскальної дисципліни. Але їхнє існування призводить до довгострокового планування, контролю та відповідальності в тій чи іншій сфері. Беззаперечно завжди існуватимуть випадки, коли неможливо дотримуватися попередніх зобов'язань. Але для таких випадків варто прописувати певні умови відхилення при циклічних коливаннях розвитку економіки. В правилах найважливіше те, що вони мають бути достатньо простими і доступними, аби їхня сутність була доступною як для уряду, так і для громадськості. Фінансові правила є похідними від моделі та цілей політики. Головне – імплементація правил, а для цього потрібна детальна статистика (звіти щодо якомога більшого переліку показників, в тому числі освітніх), середньострокове планування, достовірний прогноз, довгострокові зобов'язання уряду щодо стабілізації державних фінансів, звіти з релевантною інформацією задля контролю про дотримання правил.

Список використаних джерел

1. Економіка вищої школи: навчальний посібник – Київ: Корпорація, 2015. – 264 с.
2. Iosif, A.E. (2014). Assessing the impact of innovation on national competitiveness in the European Union. Proceedings of The 24th Annual RESER Conference - Services and new societal challenges: innovation and sustainable growth and welfare, pp. 633-640, Helsinki, Finland, 11th-13th September. Espoo: VTT.

3. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року // Сайт «Президент України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/documents/3442013-15402>
4. Георгій Касьянов. Освітня система України 1990 – 2014 Аналітичний огляд. / Благодійний фонд «Інститут розвитку освіти» – К.: ТАКСОН, 2015. – 52 с.
5. Каленюк Ірина Сергіївна. Економічна природа та особливості розвитку освітнього потенціалу України: Дис... д-ра екон. наук: 08.01.01 / Національний аграрний ун-т. - К., 2002. - 442 арк. - Бібліогр.: арк. 391-415.
6. Cretan, G. C., & Gherghina, R. (2015). Funding higher education in a few EU countries: Implications for competition and competitiveness in higher education. *Journal of Knowledge Management, Economics and Information Technology*, 5(1), 1–22.
7. Kamal, Ahmed (2017). Not pounds and pence - here's a different way to measure our wealth. *BBC news*. URL: <https://www.bbc.com/news/business-45816049>

Фатєєва В. Г., старший викладач кафедри сучасних мов
Смуглякова М.К., старший викладач кафедри сучасних мов
Кисельова Т.В., викладач кафедри сучасних мов
Національний університет кораблебудування ім. адм. Макарова
(м. Миколаїв, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ПРОФЕСІЙНО СПРЯМОВАНОГО ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ У ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ РОСІЙСЬКІЙ МОВИ

Інтеграція та глобалізація інформаційних і культурних процесів зумовлюють потреби модернізації освітньої системи України за всіма напрямками, що вимагає розроблення концептуальних засад у кожному з них. Навчання іноземних студентів є одним з таких напрямів. Найбільше число іноземних студентів обирає нефілологічні вищі навчальні заклади України. Але оскільки основний акцент в нефілологічних вищих навчальних закладах робиться на професійно-орієнтовані дисципліни, українській/російській мовам приділяється недостатньо уваги, хоча для іноземців ці мови є не тільки навчальними предметами, а й освітніми дисциплінами, засобом всебічного розвитку упродовж життя та провідником майбутніх фахівців у їх становленні як професійних особистостей.

В умовах активного розвитку міжнародних зв'язків цінність випускників-іноземців технічних вищих навчальних закладів (ЗВО) багато в чому визначається рівнем їхньої професійної мовної підготовки. Майбутнім фахівцям у галузі інженерно-технічних спеціальностей відкриваються перспективи працевлаштування у різних країнах світу, налагодження ділових контактів, що зумовлює актуальність оволодіння майбутніми інженерами навичками професійно спрямованого діалогічного мовлення.

Необхідність аналізу діалогізації процесу навчання при вивченні регіональної мови є очевидною, особливо з урахуванням нових візів в системі освіти, які опираються на Закони України "Про освіту", "Про вищу освіту", концепцію мовної освіти України, концепцію профільного навчання та інші офіційні документи держави. Робиться акцент на сферу розвитку культури мовлення, формування таких компетенцій, як мовна і мовленнєва.

У науковій літературі діалогічне мовлення визначається "як процес мовленнєвої взаємодії двох або більше учасників спілкування". Діалогічне мовлення має двосторонній характер. Спілкуючись, співрозмовник виступає то в ролі мовця, то слухача, який повинен реагувати на репліку партнера. Інакше кажучи, обмін репліками не може здійснюватися без взаємного розуміння, яке відбувається через аудіювання. Отже, навчання діалогічного мовлення є основою процесу формування іншомовної професійно-орієнтованої компетенції студентів та передбачає оволодіння говорінням та аудіюванням, що вимагає від учасників спілкування двосторонньої мовленнєвої активності та ініціативності.

Викладачі Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, навчаючи іноземних студентів російській та українській мовам, приділяють особливу увагу формуванню комунікативних навичок, а саме діалогічному мовленню, яке є найпоширенішою формою спілкування у сфері навчально-професійної діяльності. З огляду на вимоги типових програм підготовки викладача регіональної мови як іноземної щодо